HYVINVOINTIALA

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä (HE 97/2026 vp) eduskunnalle laeiksi sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 102 §:n muuttamisesta

Hyvinvointiala Hali kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä muuttaa lääkemääräyslakia ja asiakastietolakia Kanta-lääkityslistan 3. vaiheeseen kuuluvien toiminnallisuuksien käyttöönottamiseksi. Ehdotetut muutokset liittyvät ennen muuta Kanta-lääkityslistan toiminnallisuuksien ja tietosisältöjen laajentamiseen. Kokonaisuus sisältää myös ehdotuksen sosiaalihuollon palveluantajalle määräajaksi reseptikeskuksen käyttöönotolle.

Hallituksen esityksen uudistamisen lähtökohdat ja tavoitteet ovat kannatettavia. Keskeisenä tavoitteena on parantaa tiedonkulkua lääkehoitoon osallistuvien terveyden- ja sosiaalihuollon palvelunantajien ja apteekkien välillä. Lisäksi parannetaan iäkkäiden ja monisairaiden henkilöiden lääkehoitojen turvallisuutta ja vaikuttavuutta. Tärkeää on myös ns. kertakirjaamisen periaatteen tavoittelu.

Huomiot sosiaalipalveluja koskien

On tärkeää, että ehdotetulla asiakastietolain muutoksella toteutetaan sosiaalihuollon palvelunantajan tiedonsaantioikeus lääkityslistan tietoihin samassa laajuudessa kuin se on terveydenhuollossa ja apteekeissa. Lähtökohtana pääsy Kanta-lääkityslistan lääkemääräystietoihin työtehtävien tarpeiden mukaisesti, on perusteltu. Turvallinen lääkehoito on keskeinen osa hyvää hoivaa sekä asiakasturvallisuutta. Esitettyjen laajennusten voidaan olettaa tukevan myös iäkkäiden ja monisairaiden henkilöiden lääkehoitojen vaikuttavuutta.

Yleisenä huomiona käyttöönottojen ja aikataulujen osalta on syytä todeta se, että uusien toiminnallisuuksien käyttöönotto potilas- ja asiakastietojärjestelmiin vaatii resursseja. Teknologiaa ja tiedonhallintaa koskevat uudistukset ovat lähtökohtaisesti arvokkaita. Esitettävien uudistusten tulee olla sellaisia, että niiden voidaan arvioida parantavan hoidon ja hoivan tuottavuutta.

Käynnissä on useampia kansallisia ja EU-sidonnaisia (esimerkiksi EHDS) uudistamisen kokonaisuuksia, jotka tulevat jatkumaan vähintään lähivuosille. On tärkeää, että jo valmisteluvaiheessa huomioidaan riittävä porrasteisuus eri valmistelujen välillä. Samaan aikaa tulee pystyä viestimään riittävän selkeästi ja ymmärrettävästi tulevat keskeiset muutokset, aikataulut sekä se, miten asiat eri lainsäädäntövalmistelujen osalta linkittyvät mahdollisesti toisiinsa. Esimerkiksi tämän valmistelun osalta palvelunantajien on merkityksellistä tietää hyvissä ajoin se, onko ns. kaksoisrekisteröinti jollain tapaa sidonnainen tämän valmistelun kanssa. Tämä antaa palvelunantajille mahdollisuuksia hallita muutosta ja onnistua muutosten toteuttamisessa.

HYVINVOINTIALA

Palvelunantajien näkökulmasta muutosten hallintaa ja tarvittavien käyttöönottojen toteuttamista edistää selkeän sääntelyn rinnalla riittävä toimeenpanon tuki kuten ymmärrettävät ohjeet, materiaalit ja koulutukset. Näissä on tärkeää huomioida aina myös yksityisten palvelunantajien näkökulmat.

Huomiot aikatauluun ja käyttöönottoon

Kanta-lääkityslistan valmistelua ja käyttöönottoa toteutetaan porrastetusti. On tärkeää, että etenkin sosiaalihuollon palvelunantajilla on riittävä siirtymäaika liittyä reseptikeskukseen. Esityksessä ehdotettu noin kahden vuoden siirtymäaika on se, mikä vähintään tarvitaan. Realiteetti on kuitenkin se, että Kanta-palvelujen käyttöönotto sosiaalipalveluissa on vasta alkanut.

Lisätietoja:
Jarno Talvitie
johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka
p. 050 569 5755
jarno.talvitie@hyvinvointiala.fi